

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 12/2012
21.02.2013. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Анђелке Станковић, председника већа, Јанка Лазаревића, Драгомира Милојевића, Горана Чавлине и Драгана Јоцића, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Фарука Кадрића и др., због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости: браниоца окривљеног Фарука Кадрића, адвоката Н.Ј., браниоца окривљеног Дејана Ратковића, адвоката М.Д., браниоца окривљеног Горана Ђорђевића, адвоката Ђ.Т., бранилаца окривљеног Милуна Милића, адвоката Д.М. и В.Н. и браниоца окривљеног Фарука Пејића, адвоката М.К., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К По1 бр. 88/2010 од 29.03.2011. године и Апелационог суда у Београду Кж1 По1 2/12 од 04.06.2012. године, у седници већа одржаној 21.02.2013. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених: Фарука Кадрића, Дејана Ратковића, Горана Ђорђевића, Милуна Милића и Фарука Пејића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К По1 бр. 88/2010 од 29.03.2011. године и Апелационог суда у Београду Кж1 По1 2/12 од 04.06.2012. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К По1 бр. 88/2010 од 29.03.2011. године, поред осталих, оглашени су кривим: окривљени Фарук Кадрић, због кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године и шест месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 28.11.2006. године до 01.04.2008. године, те време проведено у екстрадиционом притвору од 10.04. 2010.године до 10.05.2010. године, те време проведено у притвору од 10.05.2010. године до 29.03.2011. године; окривљени Дејан Ратковић, због продуженог кривичног дела примање мита из члана 367.став 1. у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од шест година и шест месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 28.11.2006. године до 31.07.2009. године; окривљени Горан Ђорђевић због кривичног дела примање мита из члана 367.став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 12.11.2007. године до 12.03.2008. године; окривљени Милун Милић, због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368.став 1. у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три године и шест месеци и окривљени Фарук Пејић због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од три године и шест месеци, у коју му је урачунато време проведено у

екстрадиционом притвору од 22.08.2008. године до 03.11.2008. године, као и време проведено у притвору од 03.11.2008. године до 18.05.2009. године.

Истом пресудом, на основу члана 92. став 1. у вези члана 91. став 1. и 2. КЗ, те члана 515. ЗКП, поред поред осталих, окривљени Дејан Ратковић је обавезан да на име имовинске користи коју је прибавио извршењем кривичног дела солидарно плати новчане износе од 32.000 еура, прибављених радњама описаним у тачки 1. став I-II изреке, 2.500 еура прибављених радњама описаним у тачки 2. став I-II изреке, 18.500 еура прибављених радњама описаним у тачки 4. став I-II изреке, 71.600 еура прибављених радњама описаним у тачки 5. став I-II изреке, 100.000 еура прибављених радњама описаним у тачки 6. става I-II изреке, 30.450 еура прибављених радњама описаним у тачки 8. став I-II изреке и 21.500 еура прибављених радњама описаним у тачки 9. став I-II изреке, а окривљени Горан Ђорђевић, новчани износ од 4.600 еура прибављених радњама описаним и у тачки 7. став став I-II изреке, у динарској противвредности на дан исплате, у корист буџета Републике Србије, у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Овом пресудом на основу члана 85. ст.1. и 2. КЗ, окривљенима је изречена мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности у свим органима и на свим пословима у Управи царина РС, поред осталих, према окривљеном Дејану Ратковићу у трајању од 10 година и према окривљеном Горану Ђорђевићу у трајању од 5 година од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере.

Такође, истом пресудом, на основу члана 194. и члана 196. ЗКП, поред осталих, окривљени Фарук Кадрић, Дејан Ратковић, Горан Ђорђевић, Милун Милић и Фарук Пејић, обавезани су да плате трошкове кривичног поступка, чија ће висина бити утврђена посебним решењем, у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 По1 2/12 од 04.06.2012. године, уважењем жалби бранилаца, поред осталих, окривљеног Дејана Ратковића, само у делу који се односи на одлуку о казни, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К По1 бр.88/2010 од 29.03.2011. године, тако што је Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, окривљеног Дејана Ратковића због продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. КЗ, осудио на казну затвора у трајању од пет година и шест месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 28.11.2006. године до 31.07.2009. године, док су жалбе Дејана Ратковића у осталом делу, жалбе бранилаца окривљених: Горана Ђорђевића, Фарука Кадрића, Милуна Милића и Фарука Пејића, као и жалба тужиоца за организовани криминал, поред осталих, у односу на окривљене Дејана Ратковића, Горана Ђорђевића, Фарука Кадрића, Милуна Милића и Фарука Пејића одбијене као неосноване и првостепена пресуда је у односу на њих потврђена.

Против ове пресуде, благовремене и дозвољене захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног Фарука Кадрића, адвокат Н.Ј., на основу члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 437. тачка 1. у вези члана 438. став 1. тачка 7. у вези члана 420. став 1. ЗКП и члана 437. тачка 1. у вези члана 438. став 1. тачка 9. и став 2. тачка 1. ЗКП, с

предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине побијане пресуде и предмет врати на поновну одлуку надлежном суду, или да првостепену пресуду у односу на окривљеног Фарука Кадрића преиначи у смислу навода из захтева, да о седници већа обавести браниоца окривљеног, те да применом члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење предметне пресуде;

- бранилац окривљеног Дејана Ратковића, адвокат М.Д., на основу члана 482. став 1. у вези члана 483. став 3. ЗКП, због законских разлога из члана 485. став 1. тачка 1. у вези члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП и из члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП, у вези члана 438. став 1. тачка 8. ЗКП, с предлогом да Врховни касациони суд донесе пресуду о усвајању захтева за заштиту законитости којом ће укинути побијане пресуде и предмет у односу на окривљеног Дејана Ратковића, врати на поновну одлуку првостепеном суду, те да на основу члана 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи до доношења одлуке по захтеву за заштиту законитости;

- бранилац окривљеног Горана Ђорђевића, адвокат Ђ.Т., на основу члана 483. ЗКП, због повреде Закона из члана 485. став 1. тачка 1. у вези члана 485. став 4. у вези члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, с предлогом да Врховни касациони суд укине побијану пресуду Апелационог суда у Београду у делу одлуке којом се одбија као неоснована жалба и потврђује побијана пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење, у односу на окривљеног Горана Ђорђевића и предмет врати Апелационом суду у Београду на поновно одлучивање по поднетој жалби, те да на основу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде до коначне одлуке по овом захтеву;

- браниоци окривљеног Милуна Милића, адвокати Д.М. и В.Н., на основу члана 482. и члана 483. ЗКП, због повреде одредаба предвиђених чланом 485. став 1. тачка 1. у вези члана 438. став 1. ЗКП и повреде одредаба из члана 438. став 1. тачка 7. и 9. члана 438. став 2. тачка 1. и члана 439. тачка 2. ЗКП, с предлогом да Врховни касациони суд усвајањем захтева у целини укине побијане пресуде, те да, у смислу члана 488. став 3. ЗКП, донесе одлуку о прекиду извршења правноснажне пресуде, и

- бранилац окривљеног Фарука Пејића, адвокат М.К., на основу члана 482. став 1. у вези члана 483. став 3. ЗКП, због законских разлога из члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП, у вези члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП, као и разлога из члана 485. став 1. тачка 1. у вези члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, с предлогом да Врховни касациони суд усвајањем захтева за заштиту законитости укине побијане пресуде и предмет у односу на окривљеног Фарука Пејића врати на поновну одлуку првостепеном суду, те да на основу члана 488. став 3. ЗКП, одреди да се одложи извршење правноснажне пресуде до доношења одлуке по предметном захтеву за заштиту законитости.

Након што је по примерак захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП, о којој није обавестио јавног тужиоца и браниоце окривљених, јер је веће нашло да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, па стога није ни прихваћен предлог браниоца окривљеног Фарука Кадрића, адвоката Н.Ј., браниоца окривљеног Дејана Ратковића, адвоката М.Д., браниоца окривљеног Горана Ђорђевића, адвоката Ђ.Т., бранилаца окривљеног Милуна Милића, адвоката Д.М. и В.Н. и браниоца

окривљеног Фарука Пејића, адвоката М.К., да у смислу члана 488. став 2. ЗКП, буду обавештени о седници већа Врховног касационог суда.

На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета, са пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, по оцени навода у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани.

Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи захтева браниоца окривљеног Фарука Кадрића да је наведеним правноснажним пресудама повређен закон у смислу члана 438. став 1. тачка 7. у вези члана 420. став 1. ЗКП, јер је побијаним пресудама правноснажно осуђен у кривичном поступку у коме, наводно, у односу на њега није постојала оптужба.

Наиме, у захтеву се наводи да је решењем К По1 88/2010 од 13.09.2010. године, донетим на записнику о главном претресу одлучено да се раздваја кривични поступак према Фаруку Кадрићу због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ, продуженог кривичног дела кријумчарење из члана 230. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ и кривичног дела злоупотребе службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 3. и 1. а у вези са чланом 34. Кривичног законика по оптужници Специјалног тужиоца Окружног јавног тужилаштва у Београду Кт.С. 18/06 од 28.05.2007. године. Након раздвајања кривичног поступка против окривљеног Фарука Кадрића је вођен и правноснажно окончан кривични поступак без оптужног акта.

Међутим, из списка предмета произлази да је оптужницом Специјалног тужиоца Окружног јавног тужилаштва у Београду Кт С.18/06 од 28.05.2007. године, окривљеном Фаруку Кадрићу стављено на терет извршење једног продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ у вези са чланом 61. КЗ, у оптужници означеног П/3, затим продуженог кривичног дела кријумчарење из члана 230. ст.2. и 1. КЗ, у вези са чланом 61. КЗ, у оптужници означеног П/3 и П/7, те кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези ст.3. и 1. КЗ, у вези члана 34. КЗ, у оптужници означеног П/7.

По оцени Врховног касационог суда, решењем Вишег суда у Београду, Посебно одељење К По1 број 88/2010 од 13.09.2010. године, раздвојен је кривични поступак, поред осталих, према окривљеном Фаруку Кадрићу само у односу на кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези ст.3. и 1. КЗ, у вези члана 34. КЗ, у оптужници означеног П/7, на шта указује и образложење тог решења на страни 4, где је наведено: „Поред наведеног заснивање надлежности Посебног одељења Вишег суда у Београду, искључиво зависи од испуњености услова прописаних одредбама члана 2. и 3. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, те како у конкретном случају нису испуњени услови прописани поменути одредбама, то не може бити ни функционалне надлежности Посебног одељења Вишег суда у Београду, за кривично-правне радње описане у тачки 7, става 2, поменуте оптужнице.“

Такође, да су предметни наводи браниоца окривљеног Фарука Кадрића неосновани, указује и решење Вишег суда у Београду, Посебно одељење К – По1

број 223/2010, Кв – По1 бр.1415/10 од 22.10.2010. године којим су спојени кривични поступци Посебног одељења Вишег суда у Београду, ради јединственог вођења кривичних поступака и доношења једне одлуке у кривичним предметима К По1 бр.88/2010, између осталих, против окривљеног Фарука Кадрића, због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ, у вези члана 61. КЗ и продуженог кривичног дела кријумчарење из члана 230. став 2. и 1. КЗ и К По1 бр.223/2010 против Ивана Пулавца због продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ и др., кривичних дела. Након спајања кривични поступак је вођен под бројем К По1 бр.88/2010.

С обзиром на напред наведено Врховни касациони суд налази да су предметни наводи у захтеву браниоца окривљеног Фарука Кадрића неосновани, те да представљају само субјективни став одбране о истима.

Наводи у захтевима бранилаца окривљених Фарука Кадрића и Дејана Ратковића, да је првостепени суд повредио одредбу члана 428. став 1. ЗКП, која се односи на изворник пресуде нису били предмет оцене Врховног касационог суда, јер тај законски основ није разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу члана 485. став 4. ЗКП, а иначе у списима постоји изворник пресуде на записнику о главном претресу од 29.03.2011. године.

Врховни касациони суд налази да су неосновани и наводи браниоца окривљеног Дејана Ратковића, којима се указује да је побијаним правноснажним пресудама повређен закон (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП), јер није потпуно решен предмет оптужбе (члан 438. став 1. тачка 8. ЗКП).

У захтеву овог браниоца се наводи да изрека пресуде не прати идентитет оптужбе у објективном тј. у квантитативном смислу, већ на генерализован и збиран начин описује да је окривљени Дејан Ратковић, као учесник инкриминисаних радњи, заједно са осталим окривљеним лицима, пре свега са окр. Велибором Луковићем и Радомиром Лабаном, био учесник у 261 догађају, у периоду од априла до краја новембра 2006.године, што је довело до тога да је већи део садржаја оптужбе остао нерешен. Суд, по ставу одбране, није навео појединачне радње и појединачне новчане износе које су саокривљени у сваком појединачном случају примили, а нарочито окривљени Дејан Ратковић, те тиме није решен чињенични опис оптужбе на који начин су учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из чл. 485. ст. 1. т. 1. у вези чл. 438. ст. 1. т. 8. ЗКП.

Међутим, по налажењу овог суда, овим наводима одбране окривљеног Дејана Ратковића суштински се указује на постојање битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП, везано за одређене недостатке у пресуди, а које према одредби члана 485. став 4. ЗКП, не могу бити разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

У захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Фарука Кадрића, Милуна Милића и Фарука Пејића се неосновано указује и на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 485. став 1. тачка 1. у вези члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП, јер је, према ставу одбране, пресудом прекорачена оптужба.

Бранилац окривљеног Фарука Кадрића, наводи да је ова повреда учињена када је првостепени суд због извршених истих кривичних дела, давање мита из члана 368. став 1. КЗ, окривљеном Фаруку Кадрићу – превознику, за разлику од

окривљеног Игора Мискина, који је службено лице – цариник и чија је друштвена опасност неупоредиво тежа, јер је кривично дело извршио у обављању своје службе, изрекао готово четири пута строжу казну (казну затвора од две године и шест месеци), од казне изречене Игору Мискину (казна затвора од девет месеци).

Међутим, овај суд налази да се овим наводима браниоца окривљеног Фарука Кадрића, без обзира на формално позивање на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП, указује да суд није на адекватан начин ценио олакшавајуће и отежавајуће околности од којих зависи одмеравање врсте и висине казне за наведеног окривљеног, чиме се у ствари, указује на повреду Законика из члана 441. став 1. ЗКП, тј. на неправилну одлуку о кривичној санкцији, што није разлог за подношење овог правног лека у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

У захтеву браниоца окривљеног Милуна Милића се битна повреда одредаба кривичног поступка везано за прекорачење оптужбе описује наводима да изрека пресуде, у односу на овог окривљеног, није идентична прецизираној оптужници, те да постоји повреда објективног идентитета, како у изостанку набрајања радњи извршења дела, тако и у улози овог окривљеног као саизвршиоца у тим радњама. Тужилац је окривљеном ставио на терет 37 конкретних радњи, док га је суд осудио збирно за учињених 35 радњи, не опредељујући које две радње су изостављене. Такође, одбрана сматра да суд Републике Србије није надлежан за кривични прогон за кривична дела извршена изван територије Републике Србије, па тиме ни за кривични прогон окривљеног Милуна Милића који живи на подручју Косова и цариник је УНМИК администрације, те да је доношењем правноснажне пресуде од стране суда Републике Србије, као ненадлежног суда, прекорачена оптужба.

По ставу Врховног касационог суда, у редовном кривичном поступку није прекорачена оптужба у смислу члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП, с обзиром на то да је окривљеном Милуну Милићу као физичком лицу, а не као службеном лицу УНМИК администрације стављено на терет извршење продуженог кривичног дела давање мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ, за које је и оглашен кривим, све у оквиру чињеничне основе оптужења, при чему су од стране суда само конкретизоване радње извршења и утврђена мања криминална количина кривичних радњи од оних за које је оптужен, а све у складу са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу, те су и ови наводи одбране окривљеног Милуна Милића оцењени као неосновани.

Наведене правноснажне пресуде се и захтевом браниоца Фарука Пејића побијају због повреде одредаба из члана 485. став 1. тачка 1. у вези члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП, наводима да је првостепени суд прекорачио оптужбу овлашћеног тужиоца тиме што је повредио идентитет оптужбе, јер Тужилац у диспозитиву измењене оптужнице из децембра 2010. године није навео износ од „најмање 92.000 еура“, као новчану количину датог мита саоптуженима Велибору Луковићу, Дејану Ратковићу и Радомиру Лабану, од стране овог окривљеног, као што то у изреци пресуде утврђује првостепени суд. Тиме је суд преузео улогу тужиоца јер је окривљеног Фарука Пејића огласио кривим за оне елементе кривичног дела давање мита у продуженом трајању из члана 368. став 1. КЗ, који нису предмет оптужења. Таквим прекорачењем оптужбе првостепени суд допуњује функцију кривичног прогона, а другостепени суд својим становиштем

да је првостепени суд био овлашћен да учини измене оптужнице, у наведеним елементима, такође чини наведену повреду поступка.

Изнете наводе захтева браниоца Фарука Пејића, Врховни касациони суд оцењује неоснованим. Наиме, исту повреду закона бранилац овог окривљеног је истицао и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и на странама 16. и 17. образложења пресуде је дао јасне и довољне разлоге да није прекорачена оптужба, тј. учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП, које овај суд у свему прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП на њих упућује.

Неосновани су и наводи бранилаца у захтевима окривљених Фарука Кадрића, Дејана Ратковића, Милуна Милића и Фарука Пејића, којима се правноснажне пресуде побијају због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, односно којима се тврди да се пресуде заснивају на доказу на коме се по одредбама овог законика не могу заснивати.

Захтевом браниоца окривљеног Фарука Кадрића се истиче да су наредбе за примењивање мера из чл. 232. ст. 1. ЗКП, донете од функционално ненадлежних органа: истражног судије Окружног суда у Београду, а на предлог Специјалног тужиоца као ненадлежног предлагача, с обзиром на то да истом тужиоцу у време када је ставио предлог за доношење наредбе о примени мера није била поверена ова надлежност, већ је такво овлашћење имао касније. Такође, према наводима захтева, кривично дело за које је Фарук Кадрић оглашен кривим не спада у групу кривичних дела због којих се мера из члана 232. став 1. ЗКП може издати. Све наведено је разлог због кога је из списка требало издвојити транскрипте аудио и видео записа, јер се на њима не може заснивати судска одлука, што суд није учинио већ је на њима и то само на њима засновао првостепену пресуду.

И захтевом браниоца окривљеног Милуна Милића се указује везано за повреду из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, на двоструку функционалну ненадлежност приликом издавања наредби за извођење мера надзора и снимања телефонских и других разговора од стране Окружног јавног тужиоца у Краљеву и истражног судије Окружног суда у Краљеву, уместо надлежних органа Специјалног тужиоца и истражног судије Посебног одељења. Надлежност Специјалног тужиоца за поступање у овом кривичном предмету је установљена 26.11.2006. године, што указује да је наредба истражног судије Окружног суда у Краљеву од 05.05.2006. године издата од ненадлежног органа. Како су транскрипти по налозима ненадлежних органа прибављени на незаконит начин њих суд није могао изводити као доказ и на њима се не могу заснивати пресуде.

Такође, браниоци окривљених Дејана Ратковића и Фарука Пејића, у једном делу својих захтева, побијају правноснажне пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, са образложењем да се пресуде заснивају на незаконито прибављеним доказима – транскриптима телефонских и других разговора... који су морали бити издвојени из списка, јер су законски основи за њихово прибављање били члан 232. ЗКП-а, те члан 504љ. ЗКП-а.

Везано за напред изнете наводе бранилаца окривљених Фарука Кадрића, Милуна Милића, Дејана Ратковића и Фарука Пејића, Врховни касациони суд је нашао да су исти неосновани, те да су транскрипти снимљених телефонских

разговора као и видео записи оптичких снимања окривљених прибављени у складу са одредбама члана 232. и члана 504љ. став 1. ЗКП.

Чланом 232. став 1. тачка 3. ЗКП („Сл. лист СРЈ“, број 70 од 28.12.2001. године, „Сл. гласник РС“, број 85 од 06.10.2005. године), који је важио у време извршења предметних кривичних дела давање мита и примање мита, прописано је да: „Истражни судија, на писмени и образложени предлог јавног тужиоца може наредити надзор и снимање телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима и оптичка снимања лица за која постоје основи сумње да су сама или са другим извршила кривична дела... са елементима организованог криминала (фалсификовање и „прање“ новца, неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога, недозвољена трговина оружјем, муницијом или експлозивним материјама, трговине људима), давање и примање мита, изнуде и отмице.“

Чланом 504љ. став 1. Законика о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ“, број 68 од 19.12.2002. године), који је важио у време извршења предметних кривичних дела давање мита и примање мита, прописано је да: „Истражни судија, на захтев јавног тужиоца, може према лицу за које постоји основана сумња да само или заједно са другим лицима припрема кривично дело организованог криминала, поред мера из члана 232. и 234. овог Законика, да одобри и примену мера: пружање симулованих пословних услуга, склапање симулованих правних послова и ангажовање прикривених иследника, ако се кривично дело организованог криминала на други начин не би могло открити, доказати или спречити, или би то било повезано са знатним тешкоћама.“

Према стању у списима предмета, мере надзора и снимања телефонских и других разговора или комуникација другим техничким средствима и оптичка снимања окривљених лица одређене су на основу наредбе истражног судије Окружног суда у Краљеву Стр Пов.Кри бр.3/06 од 28.03.2006. године, на предлог Окружног јавног тужиоца у Краљеву Пов.бр.3/06 од 28.03.2006. године и продужене наредбом истог суда Стр.Пов.Кри 15/06 од 27.06.2006. године у смислу члана 232. ЗКП, с обзиром на то да су постојали основи сумње да су окривљени извршили кривична дела давање мита и примање мита за која је законом прописана могућност поступања у смислу члана 232. ЗКП, а затим су одређене на основу наредбе истражног судије Окружног суда у Београду, Посебно одељење Кри.Пов. П.бр.540/06 од 17.08.2006. године, по захтеву Специјалног тужиоца Окружног јавног тужилаштва у Београду Стр.Пов.С.88/06 од 17.08.2006. године, у смислу одредаба члана 232. и члана 504љ. ЗКП, јер је постојала основана сумња да окривљени припремају кривична дела организованог криминала.

Имајући у виду напред наведено, Врховни касациони суд налази да су наредбе за снимање телефонских и других разговора и видео записа оптичких снимања окривљених донете по наредбама надлежних органа - истражног судије Окружног суда у Краљеву и истражног судије Окружног суда у Београду, Посебно одељења, као и на основу предлога надлежних јавних тужилаца – Окружног јавног тужиоца у Краљеву и Специјалног тужиоца ОЈТ у Београду у смислу одредаба члана 232. став 1. тачка 3. и члана 504љ. став 1. ЗКП, те да су транскрипти сачињени на основу истих наредби, прибављени у складу са Закоником о кривичном поступку и да се првостепена и другостепена пресуда, не

заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати.

С тим у вези, Врховни касациони суд налази да су неосновани и наводи у захтеву браниоца окривљеног Милуна Милића којима се оспорава надлежност Републичког јавног тужиоца, тј. његова могућност да на ниже тужиоце пренесе овлашћења, јер је у време издавања спорних наредби вршио функцију Републичког јавног тужиоца, па је његово поступање законито.

Правноснажне пресуде се, у једном делу, захтева бранилаца окривљених Дејана Ратковића и Фарука Пејића побијају због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, указивањем да се првостепена пресуда заснива на доказу прибављеном супротно одредби члана 233. став 4. ЗКП, јер се до доказа, применом мера из члана 233. став 1. ЗКП, дошло у односу на кривична дела која су извршена након издавања наредби за примену тих мера из члана 233. ЗКП. Овом одредбом је, по ставу одбране, прописано управо супротно и такве мере се могу применити само у односу на кривична дела која су већ извршена. Први и елементарни услов за издавање наредбе ради примене ових мера је да је кривично дело извршено. Како у овом кривичном предмету тај суштински услов није био испуњен јер кривично дело није било извршено, пре примењених мера из члана 232. ЗКП, на доказима који су прибављени на основу незаконитих наредби се не могу заснивати пресуде, сматрају браниоци окривљених Дејана Ратковића и Фарука Пејића.

Међутим, Врховни касациони суд и ове наводе захтева оцењује неоснованим, с обзиром да је чланом 232. ЗКП („Сл. лист СРЈ“, број 70 од 28.12.2001. године, „Сл. гласник РС“, број 85 од 06.10.2005. године) који је важио у време извршења предметних кривичних дела (давање мита и примање мита), прописано да се могу применити мере, као што је надзор и снимање телефонских и других разговора и комуникација другим техничким средствима и оптичка снимања, у односу на лица за која *постоје основи сумње* да су сама, или са другим лицима *извршили* кривична дела, како у односу на дела са елементима организованог криминала, која су таксативно набројана и то: „(фалсификовање и „прање“ новца, неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога, недозвољена трговина оружјем, муницијом или експлозивним материјама, трговина људима)“, тако и у односу на кривична дела „давање и примање мита, изнуде и отмице.“ Даље се прописују услови за примену наведених мера.

Такође, члан 504љ. став 1. ЗКП као посебна одредба (док је члан 232. ЗКП, општа одредба), прописује да се „према лицу за које *постоји основана сумња* ... да само или заједно са другим лицима *припрема* кривична дела организованог криминала...“ поред мера из члана 232. и 234. овог Законика дакле и поред мера надзора и снимања телефонских и других разговора или комуникације и др... могу применити и мере: пружање симулованих пословних услуга, склапање симулованих правних послова и ангажовање прикривених истражника. Тиме се чланом 504љ. ЗКП, проширује поље примене за било које кривично дело организованог криминала које се *припрема* и то у погледу мера које стоје на располагању истражном судији Посебног одељења – у делу да истражни судија поред мера из члана 232. и 234. може одредити и примену ових „додатних мера“.

У конкретном случају, у изреци правоснажне пресуде означено је време извршења продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези

члана 61. КЗ и то за окривљеног Дејана Ратковића у временском периоду од марта 2006. године до краја новембра 2006. године.

Наредба истражног судије Окружног суда у Краљеву Стр.Пов. Кри.бр.3/06 од 28.03.2006. године, којом су према окривљеном Дејану Ратковићу одређене мере из члана 232. став 1. тачка 3. ЗКП, донета је 28.03.2006. године, након што је извршио део радњи продуженог кривичног дела примања мита за које је окривљени Дејан Ратковић оглашен кривим. Према томе, наредбе истражног судије Окружног суда у Краљеву о одређивању и продужењу мера из члана 232. став 1. тачка 3. ЗКП, Стр.Пов. Кри.бр.3/06 од 28.03.2006. године и Стр.Пов. Кри.бр.15/06 од 27.06.2006. године у односу на окривљеног Дејана Ратковића издате су у складу са одредбом члана 232. ЗКП, јер су у време њиховог доношења постојали основи сумње да је окривљени Дејан Ратковић извршио продужено кривично дело примања мита за које дело је законом прописана могућност поступања у смислу члана 232. ЗКП.

У изреци правноснажне пресуде као време извршења продуженог кривичног дела давања мита из члана 368. став 1. у вези члана 61. КЗ за окривљеног Фарука Пејића означен је временски период од почетка јуна 2006. године до краја новембра 2006. године. Наредба истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду, Кри.Пов.П.бр.540/06 од 17.08.2006. године да се изврши надзор на основу члана 232. и члана 504љ. ЗКП, донета је у складу са одредбама члана 232. и члана 504љ. ЗКП у односу на окривљеног Фарука Пејића, и иста је издата 17.08.2006. године, након што је извршен део радњи продуженог кривичног дела давања мита, за које је окривљени Фарук Пејић оглашен кривим. Према томе, и ова наредба истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду је донета у складу са одредбама члана 232. и члана 504љ. ЗКП, јер је у време њеног доношења постојала основана сумња да окривљени Фарук Пејић припрема кривично дело организованог криминала.

С обзиром на напред наведено, Врховни касациони суд налази да су ови наводи бранилаца окривљених Дејана Ратковића и Фарука Пејића, којима се правноснажне пресуде побијају због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, неосновани, те да су наредбе за снимање телефонских и других разговора и видео записа, оптичких снимања окривљених донете од истражног судије Окружног суда у Краљеву због постојања основа сумње да је извршено кривично дело примања мита у смислу члана 232. став 1. тачка 3. ЗКП и истражног судије Окружног суда у Београду, Посебно одељење, због постојања основане сумње да окривљени припремају кривична дела организованог криминала, те су транскрипти снимљених телефонских разговора као и видео записи оптичких снимања окривљених по тим наредбама законити докази на којима су се могле заснивати првостепена и другостепена пресуда.

Неосновано се у захтеву браниоца окривљеног Горана Ђорђевића указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, са образложењем да је првостепени суд на главном претресу као доказ извео службене исправе: записнике о прегледу робе, прекиду царинског поступка и задржавања робе МФ – Управа царина, Царинарница Ниш, Д бр.1124 од 11.09.2006. године и Д бр.1125 од 11.09.2006. године, у вези контроле робе по ЛЦИ бр. 15148/1505 Н и по ЛЦИ бр.15148/1506 за два спорна камиона, а да ове материјалне доказе у првостепеној пресуди није ценио. По ставу одбране ови

докази иду у корист окривљеном Горану Ђорђевићу јер се њима потврђује одбрана овог окривљеног. Бранилац налази да су таквим поступањем првостепеног суда повређена правила доказивања у смислу члана 16. ЗКП, односно да је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, јер се пресуда заснива на недозвољеним доказима. Иако је одбрана указивала жалбом на исте повреде другостепени суд, супротно члану 460. став 1. ЗКП, није оценио све истакнуте жалбене разлоге, што је имало битан утицај на доношење незаконите и неправилне пресуде.

По оцени Врховног касационог суда изведен доказ који није оцењен у складу са одредбама члана 16. ст.2. и 3. ЗКП, није недозвољен доказ у смислу члана 16. став 1. ЗКП, па стога, супротно наводима одбране, Врховни касациони суд налази да се побијане правноснажне пресуде не заснивају на недозвољеним доказима, те да није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП. Из списка предмета произлази да су цитирани докази – записници, изведени на главном претресу а нису цењени у првостепеној пресуди, из ког разлога се може доводити у сумњу правилност чињеничног утврђења суда, што међутим, не може бити предмет оцене пред овим судом нити је разлог за подношење захтева за заштиту законитости, прописан одредбом члана 485. став 4. ЗКП, већ, евентуално, може бити разлог за подношење другог ванредног правног лека.

Захтевом за заштиту законитости бранилаца Фарука Кадрића се само општено указује да првостепена пресуда нема разлоге о одлучним чињеницама, без навођења конкретних битних повреда поступка, а слично је и са наводима у захтеву браниоца окривљеног Милуна Милића са наведеним тврдњама да је првостепена пресуда контрадикторна сама себи и образложењу пресуде због чега је крајње неподобна за испитивање. С обзиром на учињене битне повреде одредаба кривичног поступка нејасно је, сматра одбрана, како је другостепени суд могао да потврди пресуду са таквим недостацима.

Овим тврдњама се, по налажењу Врховног касационог суда, правноснажне пресуде оспоравају због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП, које повреде не могу бити разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

У захтевима бранилаца окривљеног Фарука Кадрића и окривљеног Милуна Милића се само у по једној реченици побија првостепена пресуда наводима да је иста „заснована на непотпуно и погрешно утврђеном чињеничном стању“ и наводима „повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1. огледа се у погрешној примени члана 16. став 1., члана 17. став 1. и 2. и члана 18. став 2. и 3. ЗКП, који су погрешно примењени“, без даље конкретизације тих повреда, чиме се очигледно оспорава чињенично стање утврђено правноснажним пресудама, који основ у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не може бити разлог за подношење овог ванредног правног лека.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је поступајући на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова и примени члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Олгица Козлов,с.р.**

**Председник већа - судија
Анђелка Станковић,с.р.**